

DOI: 10.31866/2410-1176.45.2021.247404

УДК 159.954:159.955]:005.336.5-027.561:378.091.212:7

**ОБРАЗНЕ МИСЛЕННЯ
ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
У СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**Ясенев Олег Петрович^{1а},Дубовий Олексій Володимирович^{2б}¹Заслужений художник України, старший викладач,

ORCID: 0000-0001-8875-6045,

e-mail: yasenev@ukr.net,

²Кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

ORCID: 0000-0003-1103-8840,

e-mail: aleksey_d@email.ua,

^аНаціональна академія образотворчого

мистецтва і архітектури,

Вознесенський узвіз, 20, Київ, Україна, 04053

^бКиївський національний університет

культури і мистецтв,

вул. Євгена Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

Мета статті — окреслити характерні риси, які проектуються в необхідність та основні аспекти образного мислення як однієї з основ розвитку професійної майстерності у студентів мистецьких спеціальностей. Методологія дослідження ґрунтується на загальнонаукових теоретичних методах аналізу, синтезу, абстрагування, спостереження та використання спеціальних дидактичних прийомів, які дозволили розкрити основні чинники образного мислення у студентів мистецьких спеціальностей. Дослідження поняття «образне мислення» вимагає застосування міждисциплінарної методології, яка базується на інклюзивному поєднанні методів і принципів низки соціогуманітарних наук (мистецтвознавства, культурології, психології, філософії, педагогіки, соціології, історії), де реалізує свої можливості людина. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні необхідності вивчення й подальшого розуміння поняття образного мислення як необхідного елемента професійної зрілості у студентів мистецьких спеціальностей, як чинника, що регулює здатність студента (індивіда) до самостійної інтелектуальної діяльності на відповідному рівні соціокультурних відносин та подальшого самостійного професійного життя. Висновки. Образне мислення нами розглядається як стимул творчого розвитку і як один із засобів створення мистецьких форм. Образне мислення дається людині з народження і великою мірою властиве дітям змалку, проте з часом починає трансформуватися в понятійне мислення, в результаті якого творчий потенціал у дорослішому віці стає нижчим, ніж у дітей молодшого віку. Розвиток образного мислення студентів мистецьких спеціальностей є основою творчого розвитку та одним із його найефективніших чинників самореалізації, в результаті якого складається несподіване уявлення про предмет, що доповнює те уявлення, яке склалося на основі попереднього знання та емоційно-естетичного досвіду. Бажання студента-митця самореалізуватися, розкрити власні мистецькі здібності та можливості є чинником, властивим усім формам творчого студентського життя. Цей процес можливий за присутності поваги педагогів до особистості студента-митця, довіри та прийняття його особистісних цілей, потреб та інтересів, створення найбільш сприятливих умов для розкриття та розвитку його особистісного потенціалу, самовизначення та досягнення. Отже, одним із найважливіших напрямів у діяльності мистецьких закладів освіти має бути створення умов для професійно-особистісного розвитку майбутніх митців, формування їхньої творчої індивідуальності та професійної компетенції.

Ключові слова: образне мислення; мистецька освіта; студент-митець; професійна майстерність; мистецька майстерність

Вступ

Актуальність теми «Образне мислення як чинник розвитку професійної майстерності у студентів мистецьких спеціальностей» сьогодні зростає у зв'язку зі змінами структури освіти й методів навчання, що в цілому впливає на розвиток освіти, культури й мистецтва та потребує переосмислення ролі певних спеціалізацій у мистецькій освіті. Про важливість розвитку професійної майстерності у студентів

мистецьких спеціальностей слушно зазначає О. Ткачук (2012): «... природа художньої творчості, як і феномена художніх здатностей, цікавили людство в усі часи» (с. 10).

Слід зазначити, що професійна майстерність митців формується на засадах образного мислення, тому проблеми їхньої професійної підготовки можуть ефективно вирішуватися лише за умов удосконалення змісту, методів і форм навчання. Водночас важливою є співпраця між митцем-педагогом і студентом-митцем, що реалізується через поєднання різних видів діяльності.

У формуванні та розвитку образного мислення у студентів мистецьких спеціальностей вирішальну роль відіграє мислення митця-педагога, яке залежить не лише від професійної діяльності, але й визначається його естетично-моральною позицією. В умовах сьогодення це видається важливим, адже мета педагога не лише надати необхідний теоретичний матеріал щодо різних галузей мистецтва (образотворчого, театрального, музичного тощо), але й показати механізми використання знань для розвитку власного творчого потенціалу, а також з метою аналізу, оцінки й розуміння творів мистецтва взагалі.

Розвиток тих чи інших аспектів мислення зумовлений різними видами професійної діяльності, що на загал дає можливість підвищити ефективність навчального процесу, зокрема, розвинути образне мислення, яке передусім властиве професіоналам. Важливим видається й те, що принципи, завдання та функції мистецької світи законодавчо закріплено. Зокрема, стаття 21 Закону України «Про освіту» визначає мистецьку освіту як спеціалізовану, яка включає в себе такі напрями: початкову мистецьку освіту, профільну мистецьку освіту, фахову передвищу мистецьку освіту, вищу мистецьку освіту (Верховна Рада України, 2017). Законом також встановлено взаємну пов'язаність між собою всіх рівнів мистецької освіти, їхню взаємозалежність і наступність здобування в процесі підготовки професійного митця.

Отже, «... мистецька освіта — це засіб, який сприяє розвитку людських ресурсів, необхідних для використання їхнього цінного культурного капіталу...» (Міністерство культури України, 2015), а образне мислення митця виступає найважливішим чинником розвитку його особистості, художніх здібностей та умовою його успішної професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному науковому полі тема образного мислення як чинника розвитку професійної майстерності у студентів мистецьких спеціальностей є предметом дослідження у сфері мистецьких, культурологічних, філософських, педагогічних, психологічних наук. Її вивчали в різних аспектах багато вітчизняних учених, а саме: Т. Биркович, А. Варивончик, Карам Муайяд Ахмед, О. Лаврентьєва, Н. Карпенко, Д. Кудренко, Б. Мазур, О. Полатайко, А. Романюк, О. Рудницька, О. Сергеєнкова, В. Синявський, Р. Спері, О. Ткачук, Ю. Черножук та інші. У працях цих науковців охарактеризовано методологічні засади розвитку мистецької освіти; розкрито такі дефініції, як: «образне мислення», «мистецькі спеціальності», «професійна майстерність студента»; виявлено вплив образного мислення на становлення та розвиток професійної майстерності студентів-митців. Однак, тему формування та розвитку образного мислення у студентів мистецьких спеціальностей недостатньо розроблено.

Мета статті

Метою статті є дослідження впливу образного мислення на становлення та розвиток професійної майстерності студентів мистецьких спеціальностей.

Виклад матеріалу дослідження

Мислення є предметом вивчення багатьох наук, зокрема, філософії, психології, педагогіки, тому має багато визначень залежно від науки, яка вивчає цей процес (Романюк, 2017, с. 218). Термін «мислення» поділяється на багато видів. Мислення образне — це вид мислення, пов'язаний з оперуванням образами, який поєднує в собі чуттєві та логічні компоненти. Такий вид мислення здебільшого буває пов'язаний з інтуїцією, уявою (Синявський & Сергеєнкова, 2007).

Формування образного мислення є ціннісним орієнтиром у розвитку професійної майстерності студентів мистецьких спеціальностей, без якого їм неможливо реалізувати свій творчий потенціал, спираючись лише на академічні мистецькі знання. Образне мислення студента-митця є найважливішим чинником його розвитку і складається з чотирьох основних компонентів: опори на наочність, використання попереднього досвіду, наявності особистої внутрішньої позиції, уміння використовувати попередній досвід та впроваджувати його в свої нові творчі проекти. Щодо формування образного мислення у студентів образотворчого мистецтва О. Ткачук (2012) зазначає: «... як з позицій психології, так і з по-

зиці філософії наявність художніх здатностей, як і творчих взагалі, не є повною мірою результатом соціалізації, вони надані при народженні, а їхній розвиток уже потім визначається соціальною ситуацією. Встановлено, що художні здатності, як один з видів спеціальних здатностей, є системно-структурним утворенням, у якому можна виділити такі складові: творчо-інтелектуальні, художньо-сенсорні (базисні) і мотиваційно-особистісні компоненти. Особливості їхнього співвідношення й взаємодії й визначають індивідуальний творчий потенціал художника» (с. 312).

Велике значення у формуванні образного мислення у студентів образотворчого мистецтва має художник-педагог, який не лише володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, але й, постійно працює над удосконаленням індивідуальних можливостей, творчо мислить (Кудренко, 2017). Проте науковці стверджують, що мистецький досвід науково-педагогічних працівників мистецьких закладів вищої освіти, які віддають свої знання, сили й навички та найкращі роки творчого злету для формування сучасної національної та світової творчої еліти, є малодослідженим і не враховується в процесі підготовки вимог до функціонування та розвитку мистецьких спеціальностей під час прийняття відповідних нормативно-правових актів (Биркович та ін., 2021).

Слід зазначити, що процес розвитку професійної майстерності у студентів мистецьких спеціальностей проходить три фази — репродуктивну, інтерпретуючу й творчу. Репродуктивна фаза (копіювання, наслідування) передбачає виконання завдань, які пропонують митці-педагоги; набуття професійних навичок; опанування знань та вміння їх застосовувати. В інтерпретуючій фазі студенти прагнуть зрозуміти зміст досліджуваного предмету; вирішують творчі завдання, переносячи знання та вміння в нові умови; заглиблюються, проникають у суть явищ. Творча фаза дає можливість самостійного опанування нових знань і відкриття невідомих прийомів вирішення творчих завдань.

Потрібно наголосити на тому, що мислення, як відбиток дійсності, полягає в переробці інформації та отриманні висновку. Мислення спрямоване на пізнання навколишнього світу, а творчість — на його перебудову, розвиток, оновлення, створення нових творів та їхнє вдосконалення. Студентові-митцю необхідно вчитися на такому професійному, творчому рівні, яким властиві гострота та глибина чуттєвих зорових та слухових вражень. Лише такий фахівець може працювати на належно високому рівні, створюючи оригінальні, нові за художнім рішенням мистецькі твори (Карам, 2019, с. 93).

Отже, розвинене образне мислення є невід'ємною ознакою студентів мистецьких спеціальностей — архітекторів, конструкторів, дизайнерів, художників, музикантів, хореографів, режисерів. Вони повинні мати компетенції не тільки у своїй професійній мистецькій діяльності, але й відповідати вимогам людини з високою культурою, яка має власну активну громадянську позицію та соціальну відповідальність, поділяє гуманістичні ідеали та моральні цінності.

Взагалі, мислення безпосередньо пов'язане з функціонуванням мозку. У процесі мислення студента-митця відбувається переробка накопичених вражень, усвідомлення «підсвідомого». Митець накопичує знання та враження, далі деякий час виношує ідею, після чого відбувається безпосереднє вираження в творах мистецтва. Зокрема, О. Полтайко (2007) зазначає, що «... для студентів мистецьких спеціальностей художньо-образне мислення — це не тільки процес узгодження структурних елементів художнього образу, котрий проявляється в умінні порівнювати, зіставляти і робити висновки, використовувати знання в нових умовах, засвоювати конкретні алгоритмізовані навчальні завдання мистецьких дисциплін, а й створення власної вербальної художньо-педагогічної інтерпретації».

На важливості розвитку професійної майстерності студента-митця та його взаємодії з викладачем наголошує науковець Ю. Черножук (2010): «... студент мусить навчитися самостійно мислити, реалістично оцінювати себе, свої можливості, а також професійний рівень та особистісні якості викладачів, критично ставитися до того, що вони викладають...» (с. 72).

Образне мислення пов'язане із функціонуванням мозку, а відмінності типів мислення полягають у фізіологічній роботі мозку. Від міжпівкульної асиметрії є різне сприйняття явищ довкілля. Науково доведена різна роль правої та лівої півкуль у творчій роботі мозку. Першим, хто описав розбіжності у роботі півкуль головного мозку людини, був американський учений, лауреат Нобелівської премії Р. Сперрі. Відмінності роботи півкуль полягають в особливостях інформації в процесі її обробки. Лівій властиво функціонувати поетапно, логічно обґрунтовано. Для прийняття рішень добирається інформація, обґрунтовуються причини, аналізуються варіанти, підбиваються підсумки, зважуються за наслідками. Якщо змінюється критерій оцінки, процес відновлюється (Sperry, 1982).

Загалом, все це підпадає під термін «творчий процес», який влучно охарактеризувала у своєму науковому дослідженні Н. Карпенко (2016): «Творчий процес людини — це послідовність творчих актів. Творчий акт можна вважати умовною одиницею творчого процесу, зручною для аналізу та вивчення

механізмів творчості. На сучасному етапі розвитку наука не дає поки що вичерпної відповіді на те, як система механізмів мозку діє у творчому акті, проте за допомогою досліджень нейрофізіології, психології та психотерапії можна охарактеризувати решту психофізіологічних механізмів творчого процесу людини» (с. 29).

Узагальнюючи різні класифікації фаз процесу творчості, Я. Пономарьов (1976) запропонував таку їхню послідовність: перша фаза (свідома робота) — підготовча (особливий діяльний стан як передумова інтуїтивного осягнення нової ідеї); друга фаза (несвідома робота) — дозрівання (несвідома робота над проблемою, інкубація спрямованої ідеї); третя фаза (перехід несвідомого у свідомість) — натхнення (унаслідок несвідомої роботи у сфері свідомості надходить ідея щодо вирішення, спочатку гіпотетично, як принцип, задум); четверта фаза (свідома робота) — розвиток ідеї, її остаточне оформлення та перевірка (Карпенко, 2016, с. 32).

Висновки

Спираючись на проведені теоретичні дослідження, зазначаємо, що для формування обраного мислення важливим є усвідомлення його для студента-митця та якісне перетворення думки на вербалізовані умовиводи, кінцевою метою чого є завершений твір мистецтва.

У загальноприйнятому розумінні образне мислення — це чуттєвий вираз будь-якої ідеї, який починається з оперування художніми образами та пов'язаний з поступовим ускладненням художніх образів, що відображаються у свідомості особистості студента-митця: від простих — до змістовніших; від фрагментарних — до більш масштабних; від одиничних — до об'єднаних.

Будь-якому студенту-митцю доводиться в когось вчитися, наслідувати чиюсь манеру чи стиль, приєднуватися до якогось культурного кола людей. Митець-фахівець проходить складний та суперечливий період виховання, підготовки, самостійного шляху, інакше він не може бути життєдіяльним, здатним до оновлення, доцільно здійснювати та розширювати діапазон власних можливостей.

Отже, мистецька освіта, як фундамент української культури, транслює властиві їй цінності, норми, етичні та естетичні ідеали, сприяє творчому освоєнню людиною навколишнього динамічного, полікультурного світу та досягненню соціально-культурного благополуччя.

Список використаних джерел

- Биркович, Т. І., Варивончик, А. В., & Мазур, Б. М. (2021). Особливості навчання студентів професійної майстерності в мистецьких закладах вищої освіти. *Питання культурології*, 37, 103-113. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.37.2021.236008>
- Верховна Рада України. (2017, 5 вересня). *Про освіту* (Закон України № 2145-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- Карам, М. А. (2019). Компетентнісний підхід як чинник професійного становлення студентів мистецьких спеціальностей. *Освітологічний дискурс*, 3-4(26-27), 92-99. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.3-4.9299>
- Карпенко, Н. А. (2016). *Психологія творчості*. Львів: ДУВС.
- Кудренко, Д. О. (2017, 21-22 квітня). Значення навчальних дисциплін професійно-орієнтованого циклу у формуванні художньо-графічних компетентностей студентів мистецьких спеціальностей. В *Інноваційний розвиток науки нового тисячоліття*, Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород. (с. 27-29). <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/arch/14april2017/8.pdf>
- Міністерство культури України. (2015, 24 липня). *Система культурно-мистецької освіти*. http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244933672&cat_id=244931901
- Полатайко, О. (2007). Проблема критеріїв сформованості художньо-образного мислення майбутнього вчителя мистецьких дисциплін. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*, 10, 86-93.
- Романюк, А. А. (2017). Образне мислення в навчальній діяльності молодших школярів. *Педагогічні науки*, 83, 217-221.
- Рудницька, О. П. (2005). *Педагогіка: загальна та мистецька*. Навчальна книга – Богдан.
- Синявський, В. В., & Сергеєнкова, О. П. (Уклад.). (2007). *Психологічний словник* (Н. А. Побірченко, ред.). Науковий світ.
- Ткачук, О. В. (2012). *Психологія художніх здатностей*. Видавець Букаєв Вадим Вікторович.

Черножук, Ю. Г. (2010). *Психологія творчості*. ПНПУ ім. К. Д. Ушинського.

Sperry, R. W. (1982). Some Effects of Disconnecting the Cerebral Hemispheres. *Science*, 217, 1223-1227. <http://dx.doi.org/10.1126/science.7112125>

References

- Byrkovych, T., Varyvonchuk, A., & Mazur, B. (2021). Osoblyvosti Navchannia Studentiv Profesiinnoi Maisternosti v Mystetskykh Zakladakh Vyshchoi Osvity [Special Features of the Professional Skills Training of Students in Arts Institutions of Higher Education]. *Pytannia Kulturolohii [Issues in Cultural Studies]*, 37, 103-113. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.37.2021.236008> [in Ukrainian].
- Chernozhuk, Yu. (2010). *Psykhohohiia Tvorchosti [Psychology of Creativity]*. PNPУ im. K. D. Ushynskoho [in Ukrainian].
- Karam, M. (2019). Kompetentnisnyi Pidkhyd yak Chynnyk Profesiinoho Stanovlennia Studentiv Mystetskykh Spetsialnostei [Competent Approach as a Factor of Professional Development of Arts Students]. *Osvitohichnyi Dyskurs [Educological Discourse]*, 3-4(26-27), 92-99. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2019.3-4.9299> [in Ukrainian].
- Karpenko, N. (2016). *Psykhohohiia Tvorchosti [Psychology of Creativity]*. LvDUVS [in Ukrainian].
- Kudrenko, D. (2017, April 21-22). Znachennia Navchalnykh Dystsyplin Profesiino-Orientovanoho Tsyklu u Formuvanni Khudozhno-Hrafichnykh Kompetentnostei Studentiv Mystetskykh Spetsialnostei [The Value of Professional Disciplines of the Professional Cycle in the Formation of Artistic and Graphic Competencies of Arts Students]. In *Innovatsiinyi Rozvytok Nauky Novoho Tysiacholittia*, Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Uzhhorod (pp. 27-29). <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/arch/14april2017/8.pdf> [in Ukrainian].
- Ministry of Culture of Ukraine. (2015, July 24). *Systema Kulturno-Mystetskoї Osvity [The System of Cultural and Artistic Education]*. http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244933672&cat_id=244931901 [in Ukrainian].
- Polataiko, O. (2007). Problema Kryteriiv Sformovanosti Khudozhno-Obraznogo Myslennia Maibutnoho Vchytelia Mystetskykh Dystsyplin [The Problem of Criteria for the Formation of Artistic and Figurative Thinking of the Future Teacher of Arts Disciplines]. *Naukovi Zapysky Ternopilskoho Natsionalnoho Pedagogichnoho Universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii: Pedagogika [Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Pedagogy]*, 10, 86-93 [in Ukrainian].
- Romaniuk, A. (2017). Obrazne Myslennia v Navchalnii Diialnosti Molodshykh Shkoliariv [Figurative Thinking in the Educational Activities of Primary School Children]. *Pedahohichni Nauky [Pedagogical Sciences]*, 83, 217-221 [in Ukrainian].
- Rudnytska, O. (2005). *Pedahohika: Zahalna ta Mystetska [Pedagogy: General and Artistic]*. Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
- Sperry, R. W. (1982). Some Effects of Disconnecting the Cerebral Hemispheres. *Science*, 217, 1223-1227. <http://dx.doi.org/10.1126/science.7112125>
- Syniavskiy, V., & Serhieienkova, O. (Comps.). (2007). *Psykhohohichnyi Slovnyk [Psychological Dictionary]* (N. Pobirchenko, Ed.). Naukovyi svit [in Ukrainian].
- Tkachuk, O. (2012). *Psykhohohiia Khudozhnykh Zdatnostei [Psychology of Artistic Abilities]*. Vydavets Bukaiev Vadym Viktorovych [in Ukrainian].
- Verkhovna Rada of Ukraine. (2017, September 5). *On Education* (Law of Ukraine № 2145-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 01.11.2021

**ОБРАЗНОЕ МЫШЛЕНИЕ КАК ФАКТОР
РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО
МАСТЕРСТВА У СТУДЕНТОВ
ХУДОЖЕСТВЕННЫХ
СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ**

Ясенев Олег Петрович^{1а},

Дубовой Алексей Владимирович^{2б}

¹*Заслуженный художник Украины,
старший преподаватель,*

²*Кандидат сельскохозяйственных наук, доцент,*

^а*Национальная академия изобразительного
искусства и архитектуры,
Киев, Украина*

^б*Киевский национальный университет
культуры и искусств,
Киев, Украина*

Цель статьи — определить характерные черты, которые проектируются в необходимость и основные аспекты образного мышления как одной из основ развития профессионального мастерства у студентов художественных специальностей. Методология исследования основана на общенаучных теоретических методах анализа, синтеза, абстрагирования, наблюдения и использования специальных дидактических приемов, которые позволили раскрыть основные факторы образного мышления у студентов художественных специальностей. Исследование понятия «образное мышление» требует применения междисциплинарной методологии, основанной на инклюзивном сочетании методов и принципов ряда социогуманитарных наук (искусствоведения, культурологии, психологии, философии, педагогики, социологии, истории), где реализует свои возможности человек. Научная новизна исследования заключается в обосновании необходимости изучения и дальнейшего понимания понятия образного мышления как необходимого элемента профессиональной зрелости у студентов художественных специальностей, как фактора, регулирующего способность студента (индивида) к самостоятельной интеллектуальной деятельности на соответствующем уровне социокультурных отношений и дальнейшей самостоятельной профессиональной жизни. Выводы. Образное мышление нами рассматривается как стимул творческого развития и как одно из средств создания произведений искусств. Образное мышление дается человеку с рождения и наиболее оно присуще детям с детства, однако со временем начинает трансформироваться в понятийное мышление в результате которого, творческий потенциал во взрослом возрасте становится ниже, чем у детей младшего возраста. Развитие образного мышления студентов художественных специальностей является основой творческого развития и одним из его наиболее эффективных факторов самореализации, в результате которого складывается неожиданное представление о предмете, дополняющее представление, которое сложилось на основе предварительного знания и эмоционально-эстетического опыта. Желание студента-художника самореализоваться, раскрыть собственные художественные способности и возможности является фактором, присутствующим во всех формах творческой студенческой жизни и возможно при присутствии уважения педагогов к личности студента-художника, доверия и принятия его личностных целей, потребностей и интересов, создания наиболее благоприятных условий для раскрытия и развития его личного потенциала, самоопределения и достижения. Поэтому одним из важнейших направлений в деятельности художественных учебных заведений должно быть создание условий для профессионально-личностного развития будущих художников, формирования их творческой индивидуальности и профессиональной компетенции.

Ключевые слова: образное мышление; художественное образование; студент-художник; профессиональное мастерство; художественное мастерство

**VISUAL THINKING
AS A DEVELOPMENT FACTOR
OF ARTS STUDENTS'
PROFESSIONAL SKILLS**

Oleh Yaseniev^{1а},

Oleksii Dubovyi^{2б}

¹*Honoured Artist of Ukraine, Senior Lecturer,*

²*PhD in Agricultural Sciences, Associate Professor,*

^а*National Academy of Fine Arts and Architecture,
Kyiv, Ukraine*

^б*Kyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv, Ukraine*

The purpose of the article is to outline the characteristics projected into necessity and the core points of visual thinking as one of the foundations for arts students' professional skills development. The research methodology is based on general scientific theoretical methods of analysis, synthesis, abstraction, observation, and special didactic approaches, which revealed the main factors of arts students' visual thinking. The study of the concept of “visual thinking” requires the use of interdisciplinary

methodology, which is based on an inclusive combination of methods and principles of a number of social and humanitarian sciences (art studies, cultural studies, psychology, philosophy, pedagogy, sociology, and history), where people realise their potential. The scientific novelty of the study is to substantiate the need to study and further understand the concept of visual thinking as a necessary element of professional maturity of arts students, as a factor governing the student's (individual) ability to independent intellectual activity at the appropriate level of sociocultural relations and further independent career. Conclusions. We consider visual thinking as a stimulus for creative development and as one of the means of creating works of art. Visual thinking is given to a person from birth. It is most characteristic of children from an early age, which begins to transform into conceptual thinking over time. As a result, the creative potential in adulthood becomes lower than young children have. The development of arts students' visual thinking is the basis of creative development, and one of its most effective factors of self-realisation, which results in an unexpected idea of the subject, which complements the idea formed on the basis of prior knowledge and emotional and aesthetic experience. The desire of an artist student to self-realise, to reveal their own artistic abilities and capabilities is a factor within all forms of creative student life. It is possible if the teacher respects the personality of the artist student, trusts and accepts their personal goals, needs and interests, creating the most favourable conditions for the disclosure and development of their personal potential, self-determination and achievement. Therefore, one of the most important areas in the activities of arts education facilities should be to create conditions for the professional and personal development of future artists, the formation of their creative individuality and professional competence.

Keywords: visual thinking; arts education; artist student; professional skill; artistic skill

